

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

3152 *Reial Decret Llei 5/2012, de 5 de març, de mediació en assumptes civils i mercantils.*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Una de les funcions essencials de l'estat de dret és la garantia de la tutela judicial dels drets dels ciutadans. Esta funció implica el repte de la implantació d'una justícia de qualitat capaç de resoldre els diversos conflictes que sorgixen en una societat moderna i, al mateix temps, complexa.

En este context, des de la dècada dels anys setanta del passat segle s'ha recorregut a nous sistemes alternatius de resolució de conflictes, entre els quals destaca la mediació, que ha adquirit una importància creixent com a instrument complementari de l'Administració de Justícia.

Entre els avantatges de la mediació, cal destacar la seua capacitat per a donar solucions pràctiques, efectives i rendibles a determinats conflictes entre les parts, i això la configura com una alternativa al procés judicial o a la via arbitral, dels quals s'ha de delimitar amb claredat. La mediació està construïda al voltant de la intervenció d'un professional neutral que facilita d'una forma equitativa la resolució del conflicte per les parts mateix i que permet el manteniment de les relacions subjacents i la conservació del control sobre el final del conflicte.

II

A pesar de l'impuls que en els últims anys ha experimentat a Espanya, en l'àmbit de les comunitats autònomes, fins a la present norma no es tenia una ordenació general de la mediació aplicable als diversos assumptes civils i mercantils que assegurara alhora la seua connexió amb la jurisdicció ordinària, la qual cosa faria efectiu el primer dels eixos de la mediació, que és la desjudicialització de determinats assumptes.

La mediació, com a fórmula d'autocomposició, és un instrument eficaç per a la resolució de controvèrsies quan el conflicte jurídic afecta drets subjectius de caràcter disponible. Com a institució ordenada a la pau jurídica, contribueix a concebre els tribunals de justícia en este sector de l'ordenament jurídic com un últim remei, en el cas que no siga possible compondre la situació per la mera voluntat de les parts; a més, pot ser un hàbil coadjuvant per a la reducció de la càrrega de treball d'aquells pel fet de reduir la seua intervenció a aquells casos en què les parts enfrontades no hagen sigut capaces de posar fi, des de l'acord, a la situació de controvèrsia.

Així mateix, este reial decret llei incorpora al dret espanyol la Directiva 2008/52/CE, de 21 de maig de 2008, del Parlament Europeu i del Consell, sobre determinats aspectes de la mediació en assumptes civils i mercantils. No obstant això, la regulació va més enllà del contingut d'esta norma de la Unió Europea, d'acord amb la previsió de la disposició addicional tercera de la Llei 15/2005, de 8 de juliol, per la qual es modifiquen el Codi Civil i la Llei d'Enjudiciament Civil en matèria de separació i divorci, en la qual s'encomanava al Govern la remissió a les Corts Generals d'un projecte de llei sobre mediació.

La Directiva 2008/52/CE es limita a establir unes normes mínimes per a fomentar la mediació en els litigis transfronterers en assumptes civils i mercantils. D'altra banda, la regulació d'esta norma conforma un règim general aplicable a tota mediació que tinga lloc

a Espanya i que pretenga tindre un efecte jurídic vinculant, si bé circumscrita a l'àmbit dels assumptes civils i mercantils i dins d'un model que ha tingut en compte les previsions de la Llei Model de la CNUDMI sobre Conciliació Comercial Internacional de l'any 2002.

Precisament, el transcurs del termini d'incorporació a l'ordenament jurídic espanyol de la Directiva 2008/52/CE, que va finalitzar el 21 de maig de 2011, justifica el recurs al reial decret llei com a norma adequada per a efectuar eixa adaptació necessària del nostre dret, amb la qual cosa es posa fi al retard en el compliment d'esta obligació, amb les conseqüències negatives que comporta per als ciutadans i per a l'Estat pel risc de ser sancionat per les institucions de la Unió Europea.

III

El model de mediació es basa en la voluntarietat i la lliure decisió de les parts i en la intervenció d'un mediador, del qual es pretén una intervenció activa orientada a la solució de la controvèrsia per les parts mateix. El règim que conté el reial decret llei es basa en la flexibilitat i en el respecte a l'autonomia de la voluntat de les parts, la qual, expressada en l'acord que hi posa fi, podrà tindre la consideració de títol executiu, si les parts ho desitgen, elevant-lo a escriptura pública. En cap cas, esta norma pretén tancar tota la varietat i riquesa de la mediació, sinó tan sols assentar-ne les bases i afavorir esta alternativa davant de la solució judicial del conflicte. És ací on es troba, precisament, el segon eix de la mediació, que és la deslegalització o pèrdua del paper central de la llei en benefici d'un principi dispositiu que regix també les relacions que són objecte del conflicte.

La figura del mediador és, d'acord amb la seua conformació natural, la peça essencial del model, ja que és qui ajuda a trobar una solució dialogada i voluntàriament volguda per les parts. L'activitat de mediació es desplega en múltiples àmbits professionals i socials, i requereix habilitats que en molts casos depenen de la naturalesa pròpia del conflicte. El mediador ha de tindre, doncs, una formació general que li permeta exercir eixa tasca i, sobretot, oferir una garantia inequívoca a les parts per la responsabilitat civil en què puga incórrer.

Igualment, el reial decret llei utilitza el terme «mediador» de manera genèrica, sense prejutjar que en siga un o més.

Es té present el paper molt rellevant en este context dels servicis i les institucions de mediació, que exercixen una tasca fonamental a l'hora d'ordenar i de fomentar els procediments de mediació.

El corollari d'esta regulació és el reconeixement de l'acord de mediació com a títol executiu, la qual cosa es produirà amb la ulterior elevació a escriptura pública, l'execució de la qual es podrà instar directament davant dels tribunals. La regulació de l'acord de mediació és el tercer eix de la mediació, que és la desjuridificació, que consistix a no determinar de forma necessària el contingut de l'acord restauratiu o reparatori.

El marc flexible que procura el reial decret llei pretén ser un al·licient més per a afavorir el recurs a la mediació, de forma que no tinga repercussió en costos processals posteriors ni es permeta que es plantege com una estratègia dilatòria del compliment de les obligacions contractuals de les parts. Així es manifesta en l'opció de la suspensió de la prescripció quan tinga lloc l'inici del procediment davant de la regla general de la seua interrupció, amb el propòsit d'eliminar possibles desincentius i evitar que la mediació puga produir efectes jurídics no desitjats.

El present reial decret llei se circumscriu estrictament a l'àmbit de competències de l'Estat en matèria de legislació mercantil, processal i civil, que permeten articular un marc per a l'exercici de la mediació, sense perjudi de les disposicions que dicten les comunitats autònomes en l'exercici de les seues competències.

A fi de facilitar el recurs a la mediació, s'articula un procediment de fàcil tramitació, poc costós i de curta duració en el temps.

IV

L'articulat d'este reial decret llei s'estructura en cinc títols.

En el títol I, sota la rúbrica «Disposicions generals», es regulen l'àmbit material i espacial de la norma, l'aplicació als conflictes transfronterers, els efectes de la mediació sobre els terminis de prescripció i caducitat, així com les institucions de mediació.

El títol II enumera els principis informadors de la mediació, a saber: el principi de voluntarietat i lliure disposició, el d'imparcialitat, el de neutralitat i el de confidencialitat. A estos principis s'hi afigen les regles o directrius que han de guiar l'actuació de les parts en la mediació, com són la bona fe i el respecte mutu, així com el deure de col·laboració i suport al mediador.

El títol III conté l'estatut mínim del mediador, amb la determinació dels requisits que ha de complir i dels principis de la seua actuació. Per a garantir la imparcialitat del mediador, s'expliciten les circumstàncies que este ha de comunicar a les parts; se segueix en açò el model del codi de conducta europeu per a mediadors.

El títol IV regula el procediment de mediació. És un procediment senzill i flexible que permet que siguen els subjectes implicats en la mediació els que en determinen lliurement les fases fonamentals. La norma es limita a establir els requisits imprescindibles per a donar validesa a l'acord que les parts puguen aconseguir, sempre sota la premissa que el fet d'arribar a un acord no és una cosa obligatòria, perquè, a vegades, com ensenya l'experiència aplicativa d'esta institució, no és estrany que la mediació persegueisca simplement millorar relacions, sense intenció d'arribar a un acord de contingut concret.

Finalment, el títol V estableix el procediment d'execució dels acords, ajustant-se a les previsions que ja existixen en el dret espanyol i sense establir diferències amb el règim d'execució dels acords de mediació transfronterers el compliment dels quals s'haja de produir en un altre Estat; per a això requerirà que s'eleven a escriptura pública com a condició necessària per a ser considerats com a títol executiu.

V

Les disposicions finals faciliten la regulació de l'encaixament de la mediació amb els procediments judicials.

Es reforma, així, la Llei 3/1993, de 22 de març, Bàsica de les Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació, per a incloure la mediació entre les seues funcions, junt amb l'arbitratge, i permetre així la seua actuació com a institucions de mediació.

S'operen també una sèrie de modificacions de caràcter processal que faciliten l'aplicació de la mediació dins del procés civil. Es regula així la facultat de les parts per a disposar de l'objecte del juí i sotmetre's a mediació, així com la possibilitat que siga el jutge qui invite les parts a arribar a un acord i, amb este fi, s'informen de la possibilitat de recórrer a la mediació. Es tracta d'una novetat que, dins del respecte a la voluntat de les parts, tracta de promoure la mediació i les solucions amistoses dels litigis. D'altra banda, es preveu la declinatòria com a remei davant de l'incompliment dels pactes de sotmetiment a mediació o davant de la presentació d'una demanda mentres aquella està en curs.

La modificació de la Llei d'Enjudiciament Civil comprén, finalment, la dels preceptes necessaris per a la inclusió de l'acord de mediació dins dels títols que donen dret al despatx de l'execució.

Amb estes modificacions s'articula l'adequada interrelació entre la mediació i el procés civil, i es reforça així l'eficàcia d'esta institució.

VI

Finalment, este reial decret llei reforma la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i de procurador dels tribunals, amb l'objectiu de donar satisfacció a les legítimes expectatives dels estudiants de Dret que, en el moment de la publicació d'aquella llei, es trobaven matriculats en els seus estudis universitaris i, com a

conseqüència de la publicació d'aquella, veuen completament alterades les condicions d'accés a les professions d'advocat i de procurador.

D'acord amb la Llei 34/2006, per a obtindre el títol professional d'advocat o de procurador dels tribunals és necessari, a més d'estar en possessió del títol universitari de llicenciat en Dret o del corresponent títol de grau, provar la seua capacitat professional per mitjà de la superació de la corresponent formació especialitzada i de caràcter oficial que s'adquirix a través de cursos de formació acreditats pel Ministeri de Justícia i pel Ministeri d'Educació, així com superar una avaluació posterior.

La modificació que s'aprova és congruent amb l'exposició de motius de la Llei 34/2006, que declara com a objectiu no trencar «les expectatives actuals dels estudiants de la llicenciatura o grau en Dret». No obstant això, la *vacatio legis* de cinc anys que va fixar inicialment la llei s'ha revelat insuficient per a donar satisfacció a un col·lectiu d'estudiants que no ha pogut completar els seus estudis en l'esmentat període de cinc anys. Es tractaria de resoldre problemes dels estudiants que es van matricular en llicenciatures de Dret abans del 31 d'octubre de 2006, moment en què no s'exigien els títols professionals per a l'exercici de les professions d'advocat i de procurador, i que no han pogut finalitzar els seus estudis en l'esmentat termini. Per una omissió no volguda del legislador, estos estudiants patixen una discriminació, ja que es trenquen les expectatives legítimes que tenien en el moment en què van començar a cursar els seus estudis en Dret. Però, a més, s'aprofita l'ocasió per a reconèixer un règim especial d'accés a l'exercici professional per als llicenciats en Dret, siga quin siga el moment en què inicien o finalitzen els seus estudis, amb la qual cosa s'atenen diverses iniciatives plantejades en seu parlamentària.

D'altra banda, es preveu la situació dels posseïdors de títols estrangers susceptibles d'homologació al títol espanyol de llicenciat en Dret, per mitjà de la introducció d'una nova disposició addicional que permet accedir a les professions jurídiques als qui hagen iniciat el procediment d'homologació abans de l'entrada en vigor de la llei.

La futura modificació preveurà l'expedició dels títols professionals per part del Ministeri de Justícia.

A més, per a acabar amb la incertesa generada per l'apartat 3 de la disposició transitòria tercera de la llei, s'introdueix una millora tècnica en la redacció ja que aclarix que no cal estar en possessió del títol de llicenciat o grau en Dret, sinó que n'hi ha prou d'estar en condicions d'obtindre'l, és a dir, no cal la possessió material del títol, sinó haver conclòs els estudis quan entra en vigor la llei. Amb això se salvaguarden els drets dels llicenciats que han finalitzat els estudis i que, pel retard o pel descuit en la sol·licitud dels títols a les universitats, queden exclosos de l'àmbit de la disposició transitòria de la llei.

En virtut d'això, fent ús de l'autorització continguda en l'article 86 de la Constitució Espanyola, a proposta del ministre de Justícia i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 2 de març de 2012,

DISPOSE

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Concepte.*

S'entén per mediació el mitjà de solució de controvèrsies, siga quina siga la seua denominació, en què dos o més parts intenten voluntàriament aconseguir un acord per elles mateixes amb la intervenció d'un mediador.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

1. Este reial decret llei és d'aplicació a les mediacions en assumptes civils o mercantils, inclosos els conflictes transfronterers, sempre que no afecten drets i

obligacions que no estiguen a disposició de les parts en virtut de la legislació que hi siga aplicable.

En defecte de sotmetiment exprés o tàcit a este reial decret llei, la legislació serà aplicable quan, almenys, una de les parts tinga el seu domicili a Espanya i la mediació es realitze en territori espanyol.

2. En tot cas, queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'este reial decret llei:

- a) La mediació penal.
- b) La mediació amb les administracions públiques.
- c) La mediació laboral.
- d) La mediació en matèria de consum.

Article 3. *Mediació en conflictes transfronterers.*

1. Un conflicte és transfronterer quan almenys una de les parts està domiciliada o residix habitualment en un Estat diferent d'aquell en què qualsevol de les altres parts afectades estan domiciliades, quan acorden fer ús de la mediació o quan siga obligatori acudir a esta d'acord amb la llei que hi siga aplicable.

2. En els litigis transfronterers entre parts que residisquen en distints estats membres de la Unió Europea, el domicili es determinarà de conformitat amb els articles 59 i 60 del Reglament (CE) núm. 44/2001, de 22 de desembre de 2000, del Consell, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil.

Article 4. *Efectes de la mediació sobre els terminis de prescripció i caducitat.*

El començament de la mediació suspendrà la prescripció o la caducitat d'accions. A estos efectes, es considerarà iniciada la mediació amb la presentació de la sol·licitud per una de les parts o des del moment que siga depositada, si és el cas, davant de la institució de mediació.

La suspensió es prolongarà durant el temps que transcórrega fins a la data de la firma de l'acord de mediació o, si no n'hi ha, de l'acta final, o fins que es produïska la finalització de la mediació per alguna de les causes previstes en este reial decret llei.

Si no es firma l'acta de la sessió constitutiva en el termini de quinze dies naturals a comptar del dia en què s'entén començada la mediació, es reprendrà el còmput dels terminis.

Article 5. *Les institucions de mediació.*

1. Tenen la consideració d'institucions de mediació les entitats públiques o privades i les corporacions de dret públic que tinguen entre els seus fins l'impuls de la mediació, inclosa la designació de mediadors, i que faciliten accedir-hi i administrar-la. D'altra banda, hauran de garantir la transparència en la designació de mediadors i assumiran subsidiàriament la responsabilitat derivada de la seua actuació. Si entre els seus fins figura també l'arbitratge, adoptaran les mesures per a assegurar la separació entre les dos activitats.

Les institucions de mediació donaran publicitat dels mediadors que actuen en el seu àmbit i informaran, almenys, de la seua formació, especialitat i experiència.

2. Estes institucions implantaran sistemes de mediació per mitjans electrònics, en especial per a aquelles controvèrsies que consistisquen en reclamacions dineràries.

3. Els poders públics vetlaran perquè les institucions de mediació respecten, en l'àmbit de les seues competències, els principis de la mediació establits en este reial decret llei, així com per la bona actuació dels mediadors, de la manera que establisquen les seues normes reguladores.

TÍTOL II

Principis informadors de la mediació

Article 6. *Voluntarietat i lliure disposició.*

1. La mediació és voluntària.
2. Quan hi haja un pacte per escrit que expresse el compromís de sotmetre a mediació les controvèrsies sorgides o que puguen sorgir, s'haurà d'intentar el procediment pactat de bona fe abans d'acudir a la jurisdicció o a una altra solució extrajudicial. L'esmentada clàusula tindrà estos efectes inclús quan la controvèrsia verse sobre la validesa o l'existència del contracte en què conste.
3. Ningú està obligat a mantindre's en el procediment de mediació ni a concloure un acord.

Article 7. *Igualtat de les parts i imparcialitat dels mediadors.*

En el procediment de mediació es garantirà la intervenció de les parts amb plena igualtat d'oportunitats, el manteniment de l'equilibri entre les seues posicions i el respecte pels punts de vista expressats, sense que el mediador puga actuar en perjudi o en interès de qualsevol d'elles.

Article 8. *Neutralitat.*

Les actuacions de mediació s'exerciran de manera que permeten a les parts en conflicte aconseguir per elles mateixes un acord de mediació, per a la qual cosa el mediador actuarà d'acord amb el que disposa l'article 14.

Article 9. *Confidencialitat.*

1. El procediment de mediació i la documentació utilitzada són confidencials. L'obligació de confidencialitat s'estén al mediador i a les parts que hi intervenen, de manera que no podran revelar la informació que hagen pogut obtindre derivada del procediment.
2. La confidencialitat de la mediació i del seu contingut impediex que els mediadors o les persones que participen en el procediment de mediació estiguen obligats a declarar o a aportar documentació en un procediment judicial o en un arbitratge sobre la informació derivada d'un procediment de mediació o relacionada amb este, excepte:
  - a) Quan les parts, de manera expressa i per escrit, dispensen d'esta obligació.
  - b) Quan, mitjançant una resolució judicial motivada, siga sol·licitada pels jutges de l'orde jurisdiccional penal.
3. La infracció del deure de confidencialitat generarà responsabilitat en els termes que preveu l'ordenament jurídic.

Article 10. *Les parts en la mediació.*

1. Sense perjudi del respecte als principis establits en este reial decret llei, la mediació s'organitzarà de la manera que les parts consideren convenient.
2. Les parts en conflicte actuaran d'acord amb els principis de bona fe i respecte mutu.

Durant el temps en què es realitze la mediació, les parts no podran interposar entre elles cap acció judicial o extrajudicial en relació amb el seu objecte.

El compromís de sotmetiment a mediació i la iniciació d'esta impediexen als tribunals conèixer de les controvèrsies sotmeses a mediació durant el temps en què es desenrotlle esta, sempre que la part a la qual interesse ho invoque per mitjà d'una declinatòria.

La declinatòria no impediex la iniciació ni la prossecució de les actuacions de mediació.

3. Les parts hauran de prestar col·laboració i suport permanent a l'actuació del mediador, i mantindre l'adequada deferència cap a la seua activitat.

TÍTOL III

Estatut del mediador

Article 11. *Condicions per a exercir de mediador.*

1. Poden ser mediadors les persones naturals que es troben en el ple exercici dels seus drets civils, sempre que no els ho impedisca la legislació a la qual puguen estar sotmesos en l'exercici de la seua professió.

2. El mediador haurà de comptar amb formació específica per a exercir la mediació, que s'adquirirà per mitjà de la realització d'un o més cursos específics impartits per institucions degudament acreditades. Esta formació específica proporcionarà als mediadors els necessaris coneixements jurídics, psicològics, de tècniques de comunicació, de resolució de conflictes i negociació, així com d'ètica de la mediació, tant de caràcter teòric com pràctic.

3. El mediador haurà de subscriure una assegurança o una garantia equivalent que cobreixca la responsabilitat civil derivada de la seua actuació en els conflictes en què intervinga.

Article 12. *Qualitat i autoregulació de la mediació.*

El Ministeri de Justícia i les administracions públiques competents, en col·laboració amb les institucions de mediació, fomentaran l'adequada formació inicial i contínua dels mediadors, l'elaboració de codis de conducta voluntaris, així com l'adhesió d'aquells i de les institucions de mediació a eixos codis.

Article 13. *Actuació del mediador.*

1. El mediador facilitarà la comunicació entre les parts i vetlarà perquè disposen de la informació i l'assessorament suficients.

2. El mediador mantindrà una conducta activa que tendisca a aconseguir l'acostament entre les parts, amb respecte als principis arreplegats en este reial decret llei.

3. El mediador podrà renunciar a exercir la mediació, amb l'obligació d'entregar a les parts una acta en què conste aquella.

4. El mediador no podrà iniciar o haurà d'abandonar la mediació quan hi concórreguen circumstàncies que afecten la seua imparcialitat.

5. Abans d'iniciar o de continuar la seua tasca, el mediador haurà de revelar qualsevol circumstància que pugua afectar la seua imparcialitat o generar un conflicte d'interessos. Estes circumstàncies inclouran, en tot cas:

- a) Tot tipus de relació personal, contractual o empresarial amb una de les parts.
- b) Qualsevol interès directe o indirecte en el resultat de la mediació.
- c) Que el mediador o un membre de la seua empresa o organització hagen actuat anteriorment a favor d'una o de diverses parts en qualsevol circumstància, a excepció de la mediació.

En els casos esmentats, el mediador només podrà acceptar o continuar la mediació quan assegure poder mediar amb total imparcialitat i sempre que les parts ho consenten i ho facen constar expressament.

El deure de revelar esta informació roman durant tot el procediment de mediació.

Article 14. *Responsabilitat dels mediadors i de les institucions de mediació.*

L'acceptació de la mediació obliga els mediadors a complir fidelment l'encàrrec; en cas contrari, incorreran en responsabilitat pels danys i perjudis que causen per mala fe, temeritat o dol. El perjudicat tindrà acció directa contra el mediador i, si és el cas, contra la institució de mediació que corresponga, amb independència de les accions de reembossament que assistisquen a esta contra els mediadors.

Article 15. *Cost de la mediació.*

1. El cost de la mediació, haja conclòs o no amb el resultat d'un acord, es dividirà per igual entre les parts, llevat que hi haja un pacte en contra.

2. Tant els mediadors com la institució de mediació podran exigir a les parts la provisió de fons que consideren necessària per a atendre el cost de la mediació.

Si les parts o alguna d'elles no realitzen en termini la provisió de fons sol·licitada, el mediador o la institució podran donar per conclusa la mediació. No obstant això, si alguna de les parts no ha realitzat la seua provisió, el mediador o la institució, abans d'acordar-ne la conclusió, ho comunicarà a les altres parts, per si tenen interès a suplir-la dins del termini que s'haja fixat.

TÍTOL IV

Procediment de mediació

Article 16. *Sol·licitud d'inici.*

1. El procediment de mediació es podrà iniciar:

a) De comú acord entre les parts. En este cas, la sol·licitud inclourà la designació del mediador o de la institució de mediació en la qual duran a terme la mediació, així com l'acord sobre el lloc en què es faran les sessions i la llengua o les llengües de les actuacions.

b) Per una de les parts en compliment d'un pacte de sotmetiment a mediació existent entre aquelles.

2. La sol·licitud es formularà davant de les institucions de mediació o davant del mediador que una de les parts haja proposat a les altres o que haja sigut designat ja per elles.

3. Quan, de manera voluntària, s'inicie una mediació mentre està en curs un procés judicial, les parts, de comú acord, podran sol·licitar-ne la suspensió, de conformitat amb el que disposa la legislació processal.

Article 17. *Informació i sessions informatives.*

1. Una vegada rebuda la sol·licitud, i llevat de pacte en contra de les parts, el mediador o la institució de mediació citarà les parts per a la celebració de la sessió informativa. En cas d'inassistència injustificada de qualsevol de les parts a la sessió informativa, s'entendrà que desistixen de la mediació sol·licitada. La informació de quina part o parts no van assistir a la sessió no serà confidencial.

En eixa sessió, el mediador informarà les parts de les possibles causes que puguen afectar la seua imparcialitat; de la seua professió, formació i experiència; de les característiques de la mediació; del cost; de l'organització del procediment; de les conseqüències jurídiques de l'acord a què es puga arribar, i del termini per a firmar l'acta de la sessió constitutiva.

2. Les institucions de mediació podran organitzar sessions informatives obertes per a aquelles persones que puguen estar interessades a acudir a este sistema de resolució de controvèrsies, que en cap cas substituiran la informació prevista en l'apartat primer.

Article 18. *Pluralitat de mediadors.*

1. La mediació serà duta a terme per un o més mediadors.
2. Si, per la complexitat de la matèria o per la conveniència de les parts, actuen diversos mediadors en un mateix procediment, estos ho faran de forma coordinada.

Article 19. *Sessió constitutiva.*

1. El procediment de mediació començarà per mitjà d'una sessió constitutiva en la qual les parts expressaran el seu desig de dur a terme la mediació i deixaran constància dels aspectes següents:

- a) La identificació de les parts.
- b) La designació del mediador i, si és el cas, de la institució de mediació, o l'acceptació del designat per una de les parts.
- c) L'objecte del conflicte que se sotmet al procediment de mediació.
- d) El programa d'actuacions i la duració màxima prevista per al desenrotllament del procediment, sense perjudi de la possibilitat de modificar-los.
- e) La informació del cost de la mediació o les bases per a determinar-la, amb indicació separada dels honoraris del mediador i d'altres possibles gastos.
- f) La declaració d'acceptació voluntària per les parts de la mediació i d'assumpció de les obligacions que en deriven.
- g) El lloc de celebració i la llengua del procediment.

2. S'estendrà una acta de la sessió constitutiva on consten estos aspectes, que serà firmada tant per les parts com pel mediador o mediadors. En qualsevol altre cas, l'esmentada acta declararà que la mediació s'ha intentat sense efecte.

Article 20. *Duració del procediment.*

La duració del procediment de mediació serà tan breu com siga possible i les actuacions es concentraran en el menor nombre de sessions.

Article 21. *Desenrotllament de les actuacions de mediació.*

1. El mediador convocarà les parts per a cada sessió amb l'antelació necessària, dirigirà les sessions i facilitarà l'exposició de les seues posicions i la comunicació de manera igual i equilibrada.

2. Les comunicacions entre el mediador i les persones en conflicte podran ser simultànies o no.

3. El mediador comunicarà a totes les parts la celebració de les reunions que tinguen lloc per separat amb alguna d'elles, sense perjudi de la confidencialitat sobre el que s'hi tracte. El mediador no podrà ni comunicar ni distribuir la informació o la documentació que la part li haja aportat, excepte si hi ha una autorització expressa d'esta.

Article 22. *Terminació del procediment.*

1. El procediment de mediació pot concloure en acord o finalitzar sense aconseguir-lo, bé perquè totes o alguna de les parts exercisquen el seu dret a donar per acabades les actuacions (la qual cosa s'ha de comunicar al mediador), bé perquè haja transcorregut el termini màxim acordat per les parts per a la duració del procediment, i també quan el mediador observe de manera justificada que les posicions de les parts són irreconciliables, o quan hi concórrega una altra causa que determine l'esmentada conclusió.

Amb la terminació del procediment es tornaran a cada part els documents que hi havien aportat. Amb els documents que no s'hagen de tornar a les parts es formarà un expedient que haurà de conservar i custodiar el mediador o, si és el cas, la institució de mediació, una vegada acabat el procediment, durant un termini de sis mesos.

2. La renúncia del mediador a continuar el procediment o el rebuig de les parts al seu mediador només produiran la terminació del procediment quan no se n'arribe a nomenar un de nou.

3. L'acta final determinarà la conclusió del procediment i, si és el cas, arreplegarà els acords aconseguits de forma clara i comprensible, o la finalització per qualsevol altra causa.

L'acta haurà d'estar firmada per totes les parts i pel mediador o mediadors, i se n'entregarà un exemplar original a cada una d'elles.

Article 23. *L'acord de mediació.*

1. L'acord de mediació pot versar sobre una part o sobre la totalitat de les matèries sotmeses a la mediació.

En l'acord de mediació hauran de constar la identitat i el domicili de les parts, el lloc i la data en què se subscriu, les obligacions que cada part assumix i que s'ha seguit un procediment de mediació ajustat a les previsions d'este reial decret llei, amb indicació del mediador o mediadors que hi han intervingut i, si és el cas, de la institució de mediació en la qual s'ha dut a terme el procediment.

2. L'acord de mediació haurà d'estar firmat per les parts o pels seus representants i presentat al mediador, en el termini màxim de deu dies des de l'acta final, perquè el firme.

3. De l'acord de mediació se n'entregarà un exemplar a cada una de les parts, i l'altre es reservarà per al mediador perquè el conserve.

El mediador informarà les parts del caràcter vinculant de l'acord aconseguït i de la possibilitat d'instar l'elevació d'este a escriptura pública a fi de configurar-lo com un títol executiu.

Article 24. *Actuacions realitzades per mitjans electrònics.*

1. Les parts podran acordar que totes o alguna de les actuacions de mediació es facen per mitjans electrònics, sempre que quede garantida la identitat dels intervinents i el respecte als principis de la mediació previstos en este reial decret llei.

2. La mediació que consistisca en una reclamació de quantitat que no sobrepassi els 600 euros es realitzarà per mitjans electrònics, llevat que la utilització d'estos no siga possible per a alguna de les parts.

TÍTOL V

Execució dels acords

Article 25. *Formalització del títol executiu.*

1. Les parts podran elevar a escriptura pública l'acord aconseguït després d'un procediment de mediació. L'acord de mediació es presentarà davant d'un notari juntament amb una còpia de les actes de les sessions constitutiva i final del procediment.

2. Per a dur a terme l'elevació a escriptura pública de l'acord de mediació, el notari verificarà el compliment dels requisits exigits en este reial decret llei i que el seu contingut no és contrari a dret.

3. Quan l'acord de mediació s'haja d'executar en un altre Estat, a més de l'elevació a escriptura pública, serà necessari el compliment dels requisits que, si és el cas, puguen exigir els convenis internacionals en què Espanya siga part i les normes de la Unió Europea.

4. Quan l'acord s'haja aconseguït en una mediació desenrotllada després d'iniciar un procés judicial, les parts podran sol·licitar del tribunal que l'homologue, d'acord amb el que disposa la Llei d'Enjudiciament Civil.

Article 26. Tribunal competent per a l'execució dels acords de mediació.

L'execució dels acords que són resultat d'una mediació iniciada mentres està en curs un procés s'instarà davant del tribunal que va homologar l'acord.

Si es tracta d'acords formalitzats després d'un procediment de mediació, serà competent el jutjat de primera instància del lloc en què s'haja firmat l'acord de mediació, d'acord amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 545 de la Llei d'Enjudiciament Civil.

Article 27. Execució dels acords de mediació transfronterers.

1. Sense perjudi del que disposen la normativa de la Unió Europea i els convenis internacionals vigents a Espanya, un acord de mediació que ja haja adquirit força executiva en un altre Estat només podrà ser executat a Espanya quan eixa força executiva derive de la intervenció d'una autoritat competent que exercisca funcions equivalents a les que exercixen les autoritats espanyoles.

2. Un acord de mediació que no haja sigut declarat executable per una autoritat estrangera només podrà ser executat a Espanya després de l'elevació a escriptura pública per un notari espanyol a sol·licitud de les parts, o d'una d'elles amb el consentiment exprés de les altres.

3. El document estranger no podrà ser executat quan resulte manifestament contrari a l'orde públic espanyol.

Article 28. Denegació d'execució dels acords de mediació.

No es podran executar els acords el contingut dels quals siga contrari a dret.

Disposició addicional primera. Reconeixement d'institucions o de servicis de mediació.

Les institucions o els servicis de mediació establits o reconeguts per les administracions públiques d'acord amb el que disposen les lleis podran assumir les funcions de mediació previstes en este reial decret llei.

Disposició addicional segona. Impuls a la mediació.

1. Les administracions públiques competents per a la provisió de mitjans materials al servici de l'Administració de Justícia proveiran que es pose a disposició dels òrgans jurisdiccionals i del públic informació sobre la mediació com a alternativa al procés judicial.

2. Les administracions públiques competents procuraran incloure la mediació dins de l'assessorament i l'orientació gratuïts previs al procés, previstos en l'article 6 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'Assistència Jurídica Gratuïta, en la mesura que permeta reduir tant la litigiositat com els seus costos.

Disposició addicional tercera. Escripures públiques de formalització d'acords de mediació.

Per al càlcul dels honoraris notariais de l'escriptura pública de formalització dels acords de mediació s'aplicaran els aranzels corresponents als «Documents sense quantia» previstos en el número 1 del Reial Decret 1426/1989, de 17 de novembre, pel qual s'aprova l'aranzel dels notaris.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 3/1993, de 22 de març, Bàsica de les Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació.

La lletra i de l'apartat 1 de l'article 2 passa a tindre la redacció següent:

«i) Exercir funcions de mediació i arbitratge mercantil, nacional i internacional, de conformitat amb el que estableix la legislació vigent.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'Enjudiciament Civil.*

1. L'apartat 1 de l'article 19 queda redactat en els termes següents:

«1. Els litigants estan facultats per a disposar de l'objecte del juí i podran renunciar-hi, desistir del juí, aplanar-se, sotmetre's a mediació o a arbitratge i transigir sobre el citat objecte, excepte quan la llei ho prohibisca o establisca limitacions per raons d'interés general o en benefici de tercer.»

2. Es modifica l'article 39, que passa a tindre la redacció següent:

«Article 39. *Apreciació de la falta de competència internacional o de jurisdicció a instància de part.*

El demandat podrà denunciar, per mitjà d'una declinatòria, la falta de competència internacional o la falta de jurisdicció perquè l'assumpte pertany a un altre orde jurisdiccional o perquè la controvèrsia s'ha sotmés a arbitratge o a mediació.»

3. El paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article 63 queda redactat de la manera següent:

«1. Per mitjà de la declinatòria, el demandat i els qui puguen ser part legítima en el juí promogut podran denunciar la falta de jurisdicció del tribunal davant el qual s'ha interposat la demanda, perquè correspon el coneixement d'esta a tribunals estrangers, a òrgans d'un altre orde jurisdiccional, a àrbitres o a mediadors.»

4. Es fa una nova redacció del paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 65:

«De la mateixa manera procedirà el tribunal si estima la declinatòria fundada en el fet d'haver-se sotmés l'assumpte a arbitratge o a mediació.»

5. L'article 66 queda redactat de la manera següent:

«Article 66. *Recursos en matèria de competència internacional, jurisdicció, submissió a arbitratge o a mediació i competència objectiva.*

1. Contra la interlocutòria per la qual s'abstinga de conèixer per falta de competència internacional, per pertànyer l'assumpte a un tribunal d'un altre orde jurisdiccional, per haver-se sotmés l'assumpte a arbitratge o a mediació o per falta de competència objectiva, es podrà interposar un recurs d'apel·lació.

2. Contra la interlocutòria per la qual es rebutge la falta de competència internacional, de jurisdicció o de competència objectiva, només es podrà interposar un recurs de reposició, sense perjudici d'al·legar la falta d'eixos pressupòsits processals en l'apel·lació contra la sentència definitiva.

El que disposa el paràgraf anterior serà també d'aplicació quan la interlocutòria rebutge la submissió de l'assumpte a arbitratge o a mediació.»

6. Es modifica la regla segona de l'apartat 2 de l'article 206, que passa a tindre la redacció següent:

«2. Es dictaran interlocutòries quan es decidisquen recursos contra providències o decrets, i quan es resolga sobre admissió o inadmissió de demanda, reconvenció, acumulació d'accions, admissió o inadmissió de la prova, aprovació judicial de transaccions, acords de mediació i convenis, mesures cautelars i nul·litat o validesa de les actuacions.

També revestiran la forma d'interlocutòria les resolucions que versen sobre pressupòsits processals, anotacions i inscripcions registrals i qüestions incidentals,

tinguen o no assenyalada en esta llei tramitació especial, sempre que en eixos casos la llei exigisca la decisió del tribunal, així com les que posen fi a les actuacions d'una instància o d'un recurs abans que concloga la tramitació ordinària, llevat que, respecte d'estes últimes, la llei haja disposat que hagen de finalitzar per decret.»

7. S'afeg un apartat 3 nou a l'article 335, amb la redacció següent:

«3. Excepte que hi haja un acord en contra de les parts, no es podrà sol·licitar un dictamen a un pèrit que haja intervingut en una mediació o en un arbitratge relacionats amb el mateix assumpte.»

8. El paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 347 queda redactat de la forma següent:

«El tribunal només denegarà les sol·licituds d'intervenció que, per la seua finalitat i contingut, s'hagen d'estimar impertinents o inútils, o quan hi haja un deure de confidencialitat derivat de la intervenció del pèrit en un procediment de mediació anterior entre les parts.»

9. El segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 395 passa a tindre la redacció següent:

«S'entendrà que, en tot cas, hi ha mala fe si, abans de presentada la demanda, s'ha formulat al demandat un requeriment fefaent i justificat de pagament, si s'ha iniciat un procediment de mediació o si s'ha adreçat contra ell una demanda de conciliació.»

10. Se substituïx el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 414 pels següents:

«En esta convocatòria, si no s'ha fet abans, s'informarà les parts de la possibilitat de recórrer a una negociació per a intentar solucionar el conflicte, inclòs el recurs a una mediació, i en este cas estes indicaran en l'audiència la seua decisió respecte d'això i les raons que la motiven.

L'audiència es durà a terme, d'acord amb el que establixen els articles següents, per a intentar un acord o una transacció de les parts que pose fi al procés; examinar les qüestions processals que puguen ser un obstacle a la prossecució d'este i a la terminació per mitjà d'una sentència sobre el seu objecte; fixar amb precisió este objecte i els aspectes, de fet o de dret, sobre els quals hi haja controvèrsia entre les parts, i, si és el cas, proposar i admetre la prova.

Atenent l'objecte del procés, el tribunal podrà invitar les parts a intentar un acord que pose fi al procés, si és el cas a través d'un procediment de mediació, i instar-les a assistir a una sessió informativa.»

11. Els apartats 1 i 3 de l'article 415 passen a tindre la redacció següent:

«1. Una vegada hagen comparegut les parts, el tribunal declararà obert l'acte i comprovarà si subsistix el litigi entre elles.

Si manifesten haver arribat a un acord o es mostren disposades a concloure'l immediatament, podran desistir del procés o sol·licitar del tribunal que homologue el que s'acorde.

Les parts, de comú acord, també podran sol·licitar la suspensió del procés, de conformitat amb el que preveu l'article 19.4, per a sotmetre's a mediació o a arbitratge.

En este cas, el tribunal examinarà prèviament la concurrència dels requisits de capacitat jurídica i poder de disposició de les parts o dels seus representants degudament acreditats que assistisquen a l'acte.»

«3. Si les parts no arriben a un acord o no es mostren disposades a concloure'l immediatament, l'audiència continuarà segons el que preveuen els articles següents.

Quan s'haja suspés el procés per a acudir a mediació, una vegada acabada esta, qualsevol de les parts podrà sol·licitar que s'alce la suspensió i s'assenyale data per a la continuació de l'audiència.»

12. El número 2 de l'apartat 2 de l'article 517 passa a tindre la redacció següent:

«2. Els laudes o les resolucions arbitrals i els acords de mediació; estos últims hauran d'haver sigut elevats a escriptura pública, d'acord amb la Llei de Mediació en Assumptes Civils i Mercantils.»

13. L'article 518 passa a tindre la redacció següent:

«Article 518. *Caducitat de l'acció executiva fundada en una sentència judicial, una resolució arbitral o un acord de mediació.*

L'acció executiva fundada en una sentència, en una resolució del tribunal o del secretari judicial que aprobe una transacció judicial, o en un acord aconseguit en el procés, en la resolució arbitral o en l'acord de mediació, caducarà si no s'interposa la demanda executiva corresponent dins dels cinc anys següents a la fermesa de la sentència o de la resolució.»

14. S'afig un nou paràgraf a l'apartat 1 de l'article 539, amb la redacció següent:

«Per a l'execució derivada d'un acord de mediació o d'un laude arbitral es requerirà la intervenció d'advocat i de procurador sempre que la quantitat per la qual es despatxe l'execució siga superior a 2.000 euros.»

15. L'apartat 2 de l'article 545 queda redactat en els termes següents:

«2. Quan el títol siga un laude arbitral o un acord de mediació, serà competent per a denegar o autoritzar l'execució i el corresponent despatx el jutjat de primera instància del lloc en què s'haja dictat el laude o s'haja firmat l'acord de mediació.»

16. Es modifica l'article 548:

«Article 548. *Termini d'espera de l'execució de resolucions processals, arbitrals o acords de mediació.*

No es despatxarà l'execució de resolucions processals, arbitrals o acords de mediació dins dels vint dies posteriors a aquell en què la resolució de condemna, d'aprovació del conveni o de firma de l'acord haja sigut notificada a l'executat.»

17. S'afig un nou paràgraf a l'ordinal 1r de l'apartat 1 de l'article 550, amb la redacció següent:

«Quan el títol siga un acord de mediació elevat a escriptura pública, s'adjuntarà, a més, una còpia de les actes de les sessions constitutiva i final del procediment.»

18. Es modifiquen la rúbrica i el paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article 556, que passen a tindre la redacció següent:

«Article 556. *Oposició a l'execució de resolucions processals o arbitrals o dels acords de mediació.*

1. Si el títol executiu és una resolució processal o arbitral de condemna o un acord de mediació, l'executat, dins dels deu dies següents a la notificació de la interlocutòria en què es despatxe l'execució, s'hi podrà oposar per escrit al·legant

el pagament o el compliment d'allò que s'ha ordenat en la sentència, el laude o l'acord, la qual cosa haurà de justificar documentalment.»

19. Es fa una nova redacció del número 3 de l'apartat 1 de l'article 559:

«3. Nul·litat radical del despatx de l'execució perquè la sentència o el laude arbitral no contenen pronunciaments de condemna, perquè el laude o l'acord de mediació no complixen els requisits legals exigits per a comportar una execució, o perquè s'infringix, al despatxar-se l'execució, el que disposa l'article 520.»

20. L'apartat 3 de l'article 576 queda redactat de la manera següent:

«3. El que estableixen els anteriors apartats serà aplicable a tot tipus de resolucions judicials de qualsevol orde jurisdiccional, als laudes arbitrals i als acords de mediació que imposen el pagament de quantitat líquida, excepte les especialitats legalment previstes per a les hisendes públiques.»

21. Es fa una nova redacció de l'article 580, que queda redactat de la manera següent:

«Article 580. *Casos en què no és procedent el requeriment de pagament.*

Quan el títol executiu consistisca en resolucions del secretari judicial, resolucions judicials o arbitrals o que aproven transaccions o convenis aconseguits dins del procés, i acords de mediació, que obliguen a entregar quantitats determinades de diners, no caldrà requerir de pagament l'executat per a procedir a l'embarcament dels seus béns.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels tribunals.*

U. Es modifica l'apartat 3 de l'article 2, que queda redactat en els termes següents:

«Els títols professionals regulats en esta llei seran expedits pel Ministeri de Justícia.»

Dos. S'afeg una nova disposició addicional octava, amb la redacció següent:

«Disposició addicional octava. *Llicenciats en Dret.*

1. Els títols professionals que es regulen en esta llei no seran exigibles als qui, en el moment de la publicació, estiguen matriculats en estudis universitaris que conduïsquen a l'obtenció del títol de llicenciat en Dret, sempre que en el termini màxim de dos anys, a comptar del moment en què es troben en condicions de sol·licitar l'expedició del títol oficial de llicenciat en Dret, es col·legien com a exercents o no exercents.

2. Els alumnes no inclosos en l'apartat anterior que obtinguen un títol de llicenciat en Dret després de l'entrada en vigor d'esta llei podran obtindre els títols professionals sempre que complisquen els requisits següents:

- a) Que realitzen les pràctiques externes previstes en l'article 6.
- b) Que acrediten la seua capacitat professional de conformitat amb el que disposa l'article 7.

El Govern desplegarà reglamentàriament les especialitats derivades de la participació d'estes persones en els processos de formació i d'avaluació d'aptitud professional.»

Tres. S'afeg una nova disposició addicional novena, amb la redacció següent:

«Disposició addicional novena. *Títols estrangers homologats.*

Els títols professionals que es regulen en esta llei no seran exigibles als qui, en el moment de l'entrada en vigor de la present llei, hagen sol·licitat l'homologació del seu títol estranger al de llicenciat en Dret, sempre que en el termini màxim de dos anys, a comptar del moment en què obtenen l'homologació, es col·legien com a exercents o no exercents.»

Quatre. Es modifica l'apartat 3 de la disposició transitòria única, que queda redactat en els termes següents:

«3. Els qui en el moment de l'entrada en vigor de la present llei es troben en possessió del títol de llicenciat o grau en Dret o en condicions de sol·licitar-ne l'expedició, i no estiguen compresos en l'apartat anterior, disposaran d'un termini màxim de dos anys, a comptar de la seua entrada en vigor, per a col·legiar-se com a exercents o no exercents, sense que els siga exigible l'obtenció dels títols professionals que s'hi regulen.»

Disposició final quarta. *Procediment simplificat de mediació per mitjans electrònics per a reclamacions de quantitat.*

El Govern, a iniciativa del ministre de Justícia, promourà la resolució dels conflictes que versen sobre meres reclamacions de quantitat a través d'un procediment de mediació simplificat que es desenrotllarà exclusivament per mitjans electrònics. Les posicions de les parts, que en cap cas es referiran a arguments de confrontació de dret, quedaran reflectides en els formularis de sol·licitud del procediment i en la resposta, que la institució de mediació facilitarà als interessats. El procediment tindrà una duració màxima improrrogable d'un mes, a comptar de l'endemà de la recepció de la sol·licitud per la institució de mediació.

Disposició final quinta. *Desplegament reglamentari del control del compliment dels requisits de la mediació exigits en el reial decret llei.*

1. El Govern, a iniciativa del ministre de Justícia, podrà preveure reglamentàriament els instruments que es consideren necessaris per a la verificació del compliment dels requisits que exigix este reial decret llei als mediadors i a les institucions de mediació, així com de la seua publicitat. Estos instruments podran incloure la creació d'un registre de mediadors i d'institucions de mediació, dependent del Ministeri de Justícia i coordinat amb els registres de mediació de les comunitats autònomes, i del qual podrà ser donat de baixa un mediador atenent l'incompliment dels requisits previstos en este reial decret llei.

2. El Govern, a iniciativa del Ministeri de Justícia, podrà determinar la duració i el contingut mínim del curs o cursos que, amb caràcter previ, hauran de realitzar els mediadors per a adquirir la formació necessària per a l'exercici de la mediació, així com la formació contínua que han de rebre.

Reglamentàriament es podrà desplegar l'abast de l'obligació d'assegurament de la responsabilitat civil dels mediadors.

Disposició final sexta. *Títol competencial.*

Este reial decret llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat en matèria de legislació mercantil, processal i civil, establida en els articles 149.1.6 i 8 de la Constitució. No obstant això, la modificació de la Llei 34/2006 es fa a l'empara dels articles 149.1.1, 6 i 30 de la Constitució.

Disposició final setèima. *Incorporació de normes de la Unió Europea.*

Per mitjà d'este reial decret llei s'incorpora al dret espanyol la Directiva 2008/52/CE, de 21 de maig de 2008, del Parlament Europeu i del Consell, sobre determinats aspectes de la mediació en assumptes civils i mercantils.

Disposició final octava. *Entrada en vigor.*

El present reial decret llei entrarà en vigor l'endemà de la publicació en el «Boletín Oficial del Estado».

Madrid, 5 de març de 2012.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY